

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ

Кафедра соціальної роботи та реабілітації

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Декан гуманітарно-педагогічного
факультету
Інна САВИЦЬКА
« _____ » _____ 2023 р.

«СХВАЛЕНО»
на засіданні кафедри соціальної
роботи та реабілітації
Протокол № 5 від 9 травня 2023 р
Завідувач кафедри
Ірина СОПІВНИК

«РОЗГЛЯНУТО»
Гарант ОП «Соціально-психологічна
реабілітація»
Ірина СОПІВНИК

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**МЕТОДОЛОГІЯ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ
НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ У СОЦІАЛЬНІЙ РОБОТІ**
(назва навчальної дисципліни)

спеціальність 231 «Соціальна робота»

(шифр і назва спеціальності)

освітньо-професійна програма «Соціально-психологічна реабілітація»

(назва освітньо-професійної програми)

факультет гуманітарно-педагогічний

(назва факультету)

розробник Сопівник І. В., завідувач кафедри, д-р. пед. наук, доцент

м. Київ – 2023 р.

1. Опис навчальної дисципліни
«Методологія та організація наукових досліджень у соціальній роботі»

Галузь знань, спеціальність (спеціалізація), освітній ступінь		
Галузь знань	<u>23 «Соціальна робота»</u> (шифр і назва)	
Спеціальність	<u>231 «Соціальна робота»</u> (шифр і назва)	
Освітньо-професійна програма	«Соціальна робота», «Соціально-психологічна реабілітація»	
Рівень вищої освіти	другий (магістерський)	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	нормативна	
Загальна кількість годин	120	
Кількість кредитів ECTS	4	
Кількість змістових модулів	2	
Форма контролю	іспит	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм навчання		
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Рік підготовки	перший	перший
Семестр	перший	перший
Лекційні заняття	15 год.	8 год.
Практичні, семінарські заняття	30 год.	8 год.
Лабораторні заняття		
Самостійна робота	75 год.	104 год.
Індивідуальні завдання		
Кількість тижневих годин:		
аудиторних	3 год.	–
самостійної роботи студента	6 год.	–

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

В умовах сьогодення, коли швидко змінюються умови життєдіяльності людини, щоб бути хорошим та ефективним фахівцем, необхідно: володіти дослідницькими компетентностями; проявляти творчість; шукати нестандартні шляхи вирішення проблемних ситуацій. Успішне вирішення фахівцями із соціальної роботи професійних задач неможливе без уміння оцінювати потреби і ресурси людей, планувати застосування валідних методик дослідження, визначати ефективність різних форм соціальної допомоги, здійснювати пошук інноваційних методів надання соціальної допомоги тощо. Таким чином, майбутній соціальний працівник повинен володіти логікою наукових досліджень, методами аналізу, проектування і прогнозування соціальних явищ і процесів, здатність реалізувати професійні функції з опорою на наукові підходи щодо вирішення соціальних проблем.

Дисципліна «Методологія та організація наукових досліджень у соціальній роботі» є нормативною (цикл загальної підготовки) має за мету сформулювати у студентів цілісне бачення проблематики наукового пошуку, знання й навички визначення предмету, мети, завдань та вибору адекватних методів і методик дослідження соціальних процесів і явищ. Ознайомлення з емпіричними методами дослідження поєднуюватиметься із практичною діяльністю майбутніх соціальних працівників щодо збору, обробки і аналізу результатів досліджень у: центрах соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, закладах освіти, дозвіллевих організаціях і установах, неформальних об'єднаннях, службах зайнятості тощо.

Головна увага на заняттях приділяється оволодінню уміннями планувати, організувати та здійснювати науковий пошук, вирішення проблем теоретичного і практичного характеру.

У результаті вивчення дисципліни здобувачі вищої освіти повинні оволодіти такими компетентностями:

інтегральна: здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі соціальної роботи або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог;

загальні компетентності:

- здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;
- здатність проведення досліджень на відповідному рівні;

спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

- здатність до розуміння та використання сучасних теорій, методологій і методів соціальних та інших наук, у тому числі методи математичної статистики та кількісні соціологічні методи, стосовно завдань фундаментальних і прикладних досліджень у галузі соціальної роботи;
- здатність до узагальнення результатів власних наукових досліджень та їх оприлюднення у формі наукових звітів.

3. Структура навчальної дисципліни

«МЕТОДОЛОГІЯ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ У СОЦІАЛЬНІЙ РОБОТІ»

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	пр	лаб	інд	с.р.		л	пр	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1. Теорія і методологія наукового дослідження												
Тема 1. Поняття методології наукових досліджень. Пріоритетні напрями досліджень у соціальній роботі	19	2	4			11	14	1				13
Тема 2. Підготовка магістерської роботи	19	2	4			11	16	1	2			13
Тема 3. Планування наукового дослідження	19	2	4			11	14	1	1			12
Разом за модулем 1	57	6	12			33	44	3	3			38
Модуль 2. Методи соціально-педагогічних досліджень, обробка та оформлення результатів експериментальної роботи												
Тема 4. Теоретичні методи наукового дослідження	18	2	4			10	20	1	1			18
Тема 5. Емпіричні методи наукового дослідження.	18	2	4			10	20	1	1			18
Тема 6. Науковий експеримент	21	2	5			11	18	1	2			15
Тема 7. Застосування методів математичної статистики у дослідженні Обґрунтування дослідження та його результатів	21	3	5			11	18	2	1			15
Разом за модулем 2	78	9	18			42	76	5	5			80
Усього годин	120	15	30			75	120	8	8			104

4. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Поняття методології наукових досліджень. Пріоритетні напрями досліджень у соціальній роботі	4
2	Тема 2. Підготовка магістерської роботи	4
3	Тема 3. Планування наукового дослідження	4
4	Тема 4. Теоретичні методи наукового дослідження	4
5	Тема 5. Емпіричні методи наукового дослідження.	4
6	Тема 6. Науковий експеримент	5
7	Тема 7. Застосування методів математичної статистики у дослідженні. Обґрунтування дослідження та його результатів	5

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Не передбачено робочим навчальним планом	–

6. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Не передбачено робочим навчальним планом	–

7. Контрольні питання, комплекти тестів для визначення рівня засвоєння знань студентів

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ			
ОС «Магістр» Спеціальність 231 «Соціальна робота»	Кафедра соціальної роботи та реабілітації 2022-2023 навч. рік	Іспит із дисципліни «Методологія та організація наукових досліджень в соціальній роботі»	Затверджую зав. кафедри (підпис) Сопівник І.В. 2022 р.
Екзаменаційні запитання			
1. Розвиток науки. Наукові революції			
2. Метод експертної оцінки			
Тестові завдання			
1. Особлива форма процесу пізнання, систематичне та цілеспрямоване вивчення об'єктів, у якому використовують засоби і методи науки, і яке завершується формулюванням знання про досліджуваний об'єкт – це ...			

2. Вихідне положення теорії, вчення, на основі якого логічно виводяться інші твердження – це: а) принцип; б) аксіома; в) поняття; г) факт
3. Із запропонованого переліку виберіть характеристики, які відрізняють наукове пізнання від повсякденного: а) традиційність; б) використання наукової термінології; в) систематизація знань; г) отримання нових знань
4. Уявне відвернення від неістотних, другорядних ознак предметів і явищ, зв'язків та відношень між ними та виділення декількох досліджуваних сторін – це ... екстрапол
5. Із перерахованих нижче оберіть методи опитування: а) експеримент; б) інтерв'ю; в) бесіда; г) спостереження; д) анкетування; е) тестування
6. Процес цілеспрямованого, активного відображення об'єктивного світу у свідомості людей це ...
7. Мета дослідження конкретизується у ряді його ...
8. Розташуйте у правильній послідовності етапи планування наукового дослідження: а) розробка концепції дослідження; б) розробка програми дослідження; в) вибір і обґрунтування теми дослідження; г) аналіз стану досліджуваної проблеми; д) формулювання гіпотези дослідження; е) формулювання мети і завдань дослідження; є) характеристика термінологічного апарату; ж) вибір об'єкта дослідження
9. Розташуйте у правильній послідовності етапи проведення педагогічного експерименту: а) констатувальний етап; б) формувальний етап (експериментальна операція); в) планування; г) якісний і кількісний аналіз одержаних даних; д) оформлення звіту; е) контрольний етап
10. Наукове припущення, яке випливає з теорії, яке ще не підтверджено і не відкинуто – ...

8. Методи навчання

Успіх навчання загалом залежить від внутрішньої активності студентів, від характеру їхньої діяльності, то саме характер діяльності, ступінь самостійності та творчості мають бути важливими критеріями у виборі методу.

Пояснювально-ілюстративний метод. Студенти здобувають знання, слухаючи розповідь, лекцію, з навчальної або методичної літератури, через екранний посібник у «готовому» вигляді. Сприймаючи й осмислюючи факти, оцінки, висновки, вони залишаються в межах репродуктивного (відтворювального) мислення. Такий метод якнайширше застосовують для передавання значного масиву інформації. Його можна використовувати для викладення й засвоєння фактів, підходів, оцінок, висновків.

Репродуктивний метод. Ідеться про застосування вивченого на основі зразка або правила. Діяльність тих, кого навчають, є алгоритмічною, тобто відповідає

інструкціям, розпорядженням, правилам – в аналогічних до представленого зразка ситуаціях.

Метод проблемного викладення. Використовуючи будь-які джерела й засоби, педагог, перш ніж викладати матеріал, ставить проблему, формулює пізнавальне завдання, а потім, розкриваючи систему доведень, порівнюючи погляди, різні підходи, показує спосіб розв'язання поставленого завдання. Студенти стають ніби свідками і співучасниками наукового пошуку.

Частково-пошуковий, або евристичний метод. Його суть – в організації активного пошуку розв'язання висунутих педагогом (чи самостійно сформульованих) пізнавальних завдань або під керівництвом педагога, або на основі евристичних програм і вказівок. Процес мислення набуває продуктивного характеру, але його поетапно скеровує й контролює педагог або самі студенти на основі роботи над програмами (зокрема й комп'ютерними) та з навчальними посібниками. Такий метод, один з різновидів якого є евристична бесіда, перевірений спосіб активізації мислення, спонукання до пізнання.

Дослідницький метод. Після аналізу матеріалу, постановки проблем і завдань та короткого усних або письмових пояснень ті, кого навчають, самостійно вивчають літературу, джерела, ведуть спостереження та виконують інші пошукові дії. Ініціатива, самостійність, творчий пошук виявляються в дослідницькій діяльності найповніше. Методи навчальної роботи безпосередньо переходять у методи, які імітують, а іноді й реалізують науковий пошук.

9. Форми контролю

Відповідно до «Положення про екзамени та заліки у Національному університеті біоресурсів і природокористування України» від 27 грудня 2019 р., протокол № 5 (зі змінами від 03.03.2021, протокол № 7), https://nubip.edu.ua/sites/default/files/u284/polozh_ekzameni_zaliki_z_dopovnennyam_2021_dlya_saytu.pdf вивчення здобувачами вищої освіти дисциплін супроводжується поточним контролем та проміжною атестацією.

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять і має на меті перевірку рівня підготовленості здобувачів вищої освіти до виконання поставлених завдань.

Засвоєння здобувачем вищої освіти програмного матеріалу вважається успішним, якщо рейтингова оцінка його становить не менше, ніж 60 балів за 100-бальною шкалою. За таких умов від допускається до підсумкової атестації у формі іспиту.

10. Розподіл балів, які отримують студенти

На вивчення 1 модуля відведено 1 кредит ECTS, 2 модуля – 1 кредит, 3 модуля – 1 кредит.

Рейтинг студента з дисципліни визначається за 100-бальною шкалою. Він складається з рейтингу з навчальної роботи, для оцінювання якої призначається 70 балів, і рейтингу з підсумкової атестації (іспиту, заліку) – 30 балів.

Кожний модуль теж оцінюється за 100-бальною шкалою (див. табл. 1).

Рейтинг здобувача вищої освіти з навчальної роботи $R_{НР}$ (не більше 70 балів) визначається за формулою:

$$R_{НР} = \frac{0,7 \cdot (R_{ЗМ}^{(1)} \cdot 1 + R_{ЗМ}^{(2)} \cdot 1 + R_{ЗМ}^{(3)} \cdot 1)}{K_{Дис}}$$

де $R_{ЗМ}^{(1)}$, $R_{ЗМ}^{(2)}$, $R_{ЗМ}^{(3)}$ – рейтингові оцінки із 1, 2, 3 модулів за 100-бальною шкалою;

$K_{Дис}$ – кількість кредитів ЄКТС (або годин), передбачених робочим навчальним планом для дисципліни у поточному семестрі.

Рейтинг здобувача вищої освіти з навчальної роботи округлюється до цілого числа.

Таблиця 1

Розподіл балів за модулями

Поточний контроль		Рейтинг з навчальної роботи	Рейтинг з додаткової роботи	Рейтинг штрафний	Підсумкова атестація (іспит)	Загальна кількість балів
Модуль 1	Модуль 2					
0-100 балів	0-100 балів					
ПЗ 1 – 15 ПЗ 2 – 15 ПЗ 3 – 15	ПЗ 4 – 15 ПЗ 5 – 15 ПЗ 6 – 15 ПЗ 7 – 15	0-70	0-20	0-5	0-30	0-100
СР 1 – 8 СР 2 – 8 СР 3 – 9	СР 4 – 10 СР 5 – 10 СР 6 – 10 СР 7 – 10					
Тест 1 – 30	Тест 2 – 30					

На рейтинг з навчальної роботи можуть впливати рейтинг з додаткової роботи та рейтинг штрафний.

Рейтинг з додаткової роботи додається до рейтингу з навчальної і не може перевищувати 20 балів. Він визначається лектором і надається здобувачам вищої освіти рішенням кафедри за виконання робіт, які не передбачені навчальним планом, але сприяють підвищенню рівня їх знань з дисципліни.

Максимальна кількість балів (20) надається здобувачу вищої освіти за:

– отримання диплому I-го ступеню переможця студентської наукової конференції навчально-наукового інституту чи факультету (коледжу) з відповідної дисципліни;

– отримання диплому переможця (I, II чи III місце) II-го етапу Всеукраїнської студентської олімпіади з дисципліни чи спеціальності (напряму підготовки) у поточному навчальному році;

– отримання диплому (I, II чи III ступеню) переможця Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт з відповідної дисципліни у поточному навчальному році;

– авторство (співавторство) у поданій заявці на винахід чи отриманому патенті України з відповідної дисципліни;

– авторство (співавторство) у виданій науковій статті з відповідної дисципліни;

– виготовлення особисто навчального стенду, макету, пристрою, приладу; розробка комп'ютерної програми (за умови, що зазначене використовується в освітньому процесі при викладанні відповідної дисципліни).

Рейтинг штрафний не перевищує 5 балів і віднімається від рейтингу з навчальної роботи. Він визначається лектором і вводиться рішенням кафедри для здобувачів вищої освіти, які невчасно засвоїли матеріали змістових модулів, не дотримувалися графіка роботи, пропускали заняття тощо.

На рейтинг з навчальної роботи може впливати рейтинг з додаткової роботи – до 20 балів і рейтинг штрафний (з від'ємним знаком) – до 5 балів.

Рейтинг з додаткової роботи визначається лектором і надається студентам за рішенням кафедри за виконання робіт, які не передбачені навчальним планом, але сприяють підвищенню рівня знань студентів з дисципліни.

Рейтинг штрафний $R_{\text{штр}}$ не перевищує 5 балів і віднімається від $R_{\text{НР}}$. Він визначається лектором і вводиться рішенням кафедри для студентів, які матеріал змістового модуля засвоїли невчасно, не дотримувалися графіка роботи, пропускали заняття тощо.

Допуском до підсумкової атестації є наявність не менше 60 балів із кожного змістового модуля та загалом із навчальної роботи не менше 42 балів.

Підсумкова атестація проводиться у вигляді складання тестів, максимальна кількість балів за яку становить 100 балів.

Для визначення рейтингу здобувача вищої освіти із засвоєння дисципліни $R_{\text{дис}}$ (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу з навчальної роботи $R_{\text{НР}}$ (до 70 балів):

$$R_{\text{дис}} = R_{\text{НР}} + R_{\text{АТ}}$$

Рейтинг здобувача вищої освіти із засвоєння дисципліни у балах переводиться у національні оцінки згідно з табл. 2.

Таблиця 2

Співвідношення між рейтингом здобувача вищої освіти і національними оцінками

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна за результатами складання	
	екзаменів	заліків
90-100	Відмінно	зараховано
74-89	Добре	
60-73	Задовільно	
0-59	Незадовільно	не зараховано

11. Методичне забезпечення

Науково-методичне забезпечення навчального процесу передбачає: державні стандарти освіти, навчальні плани, навчальні програми з усіх нормативних і вибіркового навчальних дисциплін; програми навчальної, виробничої та інших видів практик; підручники та навчальні посібники; інструктивно-методичні матеріали до семінарських, практичних та лабораторних занять; індивідуальні навчально-дослідні завдання; контрольні роботи; текстові та електронні варіанти тестів для поточного і підсумкового контролю, методичні матеріали для організації самостійної роботи студентів.

12. Рекомендована література

1. Власенко Л., Ладанюк А., Кишенько В. *Методологія наукових досліджень: навчальний посібник*. К.: Ліра-К. 2018. 352 с.
2. Данильян О. Г., Дзьобань О. П. *Методологія наукових досліджень: підручник*. К.: Право. 2019. 368 с.
3. Євтушенко М., Хижняк М. *Методологія та організація наукових досліджень: навчальний посібник*. К.: Центр навчальної літератури. 2019. 350 с.
4. Зацерковний В. І., Тішаєв І. В., Демидов В. К. *Методологія наукових досліджень : навч. посіб.* Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2017. 236 с.
5. Лузан П.Г., Сопівник І.В., Виговська С.В. *Методологія науково-педагогічних досліджень: підручник*. К.: ДАКККіМ, 2016. 348 с.

Додаткова література

1. Безпалько О.В. Соціальне проектування: навч. посіб. [Електронний ресурс]. URL: http://elibrary.kubg.edu.ua/2615/1/O_Bezpalko_SP_IL_KUBG.pdf
2. Забарна Е., Ваннік К. Інновації в соціальній організації: сутність, види, відмінні характеристики. Ефективна економіка. Вип. 9. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=3312>.

3. Козак Л.В. Розвиток університетської освіти: навчання на основі дослідження. Освітологічний дискурс. Київ: Київський університет ім. Б. Грінченка, 2016. Вип. 2 (14). С. 38–52.
4. Повідайчик О.С. Формування готовності майбутніх соціальних працівників до науково-дослідницької діяльності в процесі професійної підготовки: монографія. Ужгород: ПП «АУТДОР-ШАРК», 2018. 477 с.
5. Повідайчик О.С., Жиленко Р.В. Методи досліджень у соціальній роботі: навч. посібник. Ужгород: ПП «АУТДОР-ШАРК», 2018. 162 с.
6. Попович І.Є. Формування дослідницьких умінь майбутнього вчителя в університетах Великої Британії: дис. ... канд. пед. наук: 13.00.04 / Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка. Тернопіль, 2018. 289 с.

**Зміст лекцій з дисципліни
«Методологія та організація наукових досліджень»**

Модуль 1. Теорія і методологія наукового дослідження

Тема лекційного заняття 1. *Поняття методології наукових досліджень. Пріоритетні напрями досліджень у соціальній роботі*

Загальні поняття про наукову діяльність. Емпіричні та теоретичні рівні пізнання. Сутність поняття «методологія науки». Методологічні рівні. Методологічні підходи і принципи.

Тема лекційного заняття 2. *Підготовка магістерської роботи*

Загальні положення та етапи виконання магістерської роботи. Вибір та затвердження теми магістерської роботи. Підготовка магістерської роботи та її структура. Збирання матеріалу, його обробка та викладення змісту магістерської роботи. Оформлення магістерської роботи.

Тема лекційного заняття 3. *Планування наукового дослідження*

Загальна характеристика етапів дослідження (наукова проблема, обґрунтування теми, актуальність, новизна, мета, гіпотеза, безпосереднє проведення експерименту, статистична та теоретична обробка одержаних даних). Роль особистості науковця у проведенні дослідження.

Модуль 2. Методи досліджень у соціальній роботі, обробка та оформлення результатів експериментальної роботи

Тема лекційного заняття 4. *Теоретичні методи наукового дослідження*

Абстрагування. Аналіз і синтез. Індукція і дедукція. Методи моделювання, порівняння, узагальнення. Ідеалізація та формалізація. Метод екстраполяції.

Тема лекційного заняття 5. *Емпіричні методи наукового дослідження.*

Спостереження як метод емпіричного вивчення педагогічної дійсності. Вивчення і узагальнення педагогічного досвіду. Вимірювання як метод дослідження. Вивчення документації та результатів педагогічної діяльності. Експеримент. Методи опитування: інтерв'ю, бесіда, анкетування.. Тестування. Соціометрія як метод дослідження міжособистісних відносин в групі.

Тема лекційного заняття 6. *Науковий експеримент*

Поняття експериментального методу в дослідженнях, його види. Структура експерименту. Етапи експерименту та їх планування.

Тема лекційного заняття 7. *Застосування методів математичної статистики у дослідженні. Обґрунтування дослідження та його результатів*

Основні поняття математичної статистики. Основні типи вимірювань у педагогічних дослідженнях. Кореляція. Відбір контрольних і експериментальних груп. Статистичні критерії. Загальні підходи до вибору методів перевірки статистичних гіпотез.

Зміст обґрунтування науково-дослідницької роботи. Схема обґрунтування: анотація, опис проекту (план реалізації проекту, ресурси, необхідні для реалізації проекту, результати реалізації проекту), бюджет. Методи зведення й обробки результатів експериментальних досліджень: графічні, табличні. Оформлення таблиці та її розміщення у науковій праці. Оформлення графічних залежностей у вигляді графіків та діаграм. Вимоги до оформлення наукових праць.

Завдання для самостійної роботи

1. Розробити анкету за обраною темою дослідження.
2. Підготувати пакет документів (план, протокол) для проведення спостереження за темою магістерської роботи.
3. Здійснити контент-аналіз наукової статті за напрямом магістерського дослідження.
4. Провести аналіз нормативно-правових документів, які регулюють діяльність реабілітаційних установ.
5. Розробити програму інтерв'ю.
6. Розробити програму дослідження методом фокус-групи.
7. Розробити програму дослідження методом кейс-стаді.
8. Дослідити групу учнів (студентів) за допомогою валідної методики. Визначити соціометричний статус учнів/студентів.
9. Проаналізувати динаміку індексу людського розвитку (у світовому масштабі і на рівні країни за останні п'ять років).
10. Дослідити динаміку індексу диференціації доходів Джині (по Україні за останні п'ять років).
11. Розробити соціальний проект (на вибрану тему).
12. Використовуючи статистичні збірники, бюлетені, офіційну інформацію сайту Державної служби статистики в Україні, підготувати звіт про:
 - демографічну ситуацію в Україні та її динаміку;
 - актуальний стан доходів та витрат населення, його диференціацію за рівнем життя;
 - освітній рівень та освітній потенціал населення;
 - стан соціального забезпечення в Україні.